
7. KARENS

Er målet nået?

**Danske
A- Kasser**

7. KARENS

Hvad ville man opnå?

Med dagpengereformen kom der to helt nye former for karens ind i dagpengesystemet: Afkortningen, dvs. den såkaldt "store" karens og den "lille" løbende karens.

Begge havde til formål at give de ledige incitament til at tage alt arbejde, også småjobs og arbejde på få timer, i løbet af hele dagpengeperioden – og til at mindste trækkes på dagpengesystemet som sådan. Særligt den lille, løbende karens skulle give de ledige et stærkt økonomisk incitament til på helt kort sigt at tage alt arbejde.

Formålet med karensen var også at adressere problemer omkring menneskets, herunder også lediges *"kortsigtede præferencer, eventuel svag selvkontrol og den generelle aversion mod tab"*. Den løbende karens skulle derfor ske som et træk i dagpengene med fast interval, som et medlem kan undgå ved at arbejde sig ud af karensen.

Med dagpengereformen blev det til én karensdag, dvs. et træk i dagpengene svarende til værdien af én dags dagpenge, hver fjerde måned for medlemmer med høj ledighed.

Ved at arbejde 148 timer eller mere i 4-månedersperioden kan medlemmet undgå karens. Kravet svarer til, at et medlem er i arbejde på fuld tid i 23 pct. af 4-månedersperioden.

Herudover blev det med reformen til en afkortning af dagpengeperioden med én måned, dvs. 160,33 timer, for det medlem, som inden for de sidste 8 år har fået udbetalt dagpenge i 4 år eller mere – og som derfor har haft et omfattende træk på dagpengesystemet.

Er målet nået?

Det er ikke til at sige, om målet er nået.

Der er for a-kasserne dog intet, der tyder på, at medlemmerne i højere grad vil tage arbejde på grund af den løbende karens – eller trække mindre på dagpengesystemet på grund af karensreglerne som sådan.

Medmindre en kvantitativ effektanalyse viser, at målet med karens og afkortning er nået og reglerne således lever op til formålet med reformen, er der ingen grund til have karens- og afkortningsregler i dagpengesystemet.

Reglerne om både den store og lille karens er komplekse:

Opgørelsen af timerne til den løbende, lille karens sker både på baggrund af arbejdsgivers indberetninger om løntimer til indkomstregistret og medlemmets faktiske timer på dagpengekortet, 4-månedersperioden kan nogle gange forlænges, mens den andre gange ikke kan. En karens der ikke kan trækkes, står og venter – og kan vente i lang tid. Og karensen trækkes, selv om et medlem faktisk ikke har kunnet arbejde i hele 4-månedersperioden. Skal en udbetaling reguleres kan det vise sig, at en karens, der allerede er trukket, alligevel ikke skal trækkes, eller at en karens, der ikke er trukket, nu faktisk skal trækkes.

Opgørelsen af den store karens/afkortningen er der ikke altid data til. Og for mange medlemmer er afkortningen slet ikke reel – modsat den løbende karens – så de forstår den ikke.

Reglerne om karens er derfor svære for a-kasserne at administrere – og ikke mindst at vejlede om. Selv ikke karensvisningen for medlemmerne på Jobnet kan rette op på det.

Formålet med regler, der er så komplekse, går hermed helt tabt, hvilket formentlig også er grunden til, at a-kasserne melder om, at medlemmerne reelt bare ser karensen som et træk i dagpengene, en form for "straf" for høj ledighed, for at være i dagpengesystemet.

Den "straf" er der enklere veje til, hvis det er det, man vil.

Hvad skal der til?

Vil man stadig have karens, særligt den løbende karens, i dagpengesystemet, skal der – om ikke andet – en *betydelig* forenkling af reglerne til.

En sådan forenkling vil man f.eks. kunne opnå, hvis man med en ny karensmodel lader karensen basere sig på ledighed, dvs. på udbetalte dagpengetimer – og *ikke* på manglen på arbejde. Hermed følger karensen udbetalingen – og gives reelt for høj ledighed, dvs. for at være i og trække på dagpengesystemet.

Med en sådan model skal der trækkes karens for det medlem, der er udbetalt *mindst 494 dagpengetimer* til i en fast 4-måneders karensperiode, som ikke flytter sig og ikke kan forlænges. Der skal *ikke* trækkes karens, hvis der *ikke* er udbetalt *mindst 494 dagpengetimer* i karensperioden. De 494 dagpengetimer svarer i runde tal til det antal timer, et medlem vil kunne få udbetalt (supplerende) dagpenge for, hvis medlemmet i dag arbejder sig ud af en karens – eller til 77 pct. af fulde dagpenge i perioden. Dagpenge, der udbetales under uddannelse som led i beskæftigelsesindsatsen, f.eks. jobrettet uddannelse og uddannelsesløft, indgår ikke i opgørelsen af dagpengetimer. Kan karensen ikke trækkes i den sidste måned i karensperioden, trækkes den slet ikke.

Der er med en sådan model tale om en *betydelig* forenkling.

For nærmere beskrivelse se forslag 7 i bilag 1 til evalueringen.